Järna kommundelsnämnd 4/5-201
§ 97, bilaga ~~1~~ 2.

Remiss Odlingsstrategi för Södertälje kommun. 20180430

Remissvar från Centerpartiet.

Odlingsstrategin är ett omfattande dokument som tar upp många intressanta aspekter på odling i stort och smått. Den redovisning som anger möjligheten till odling/livsmedelsproduktion i landet och globalt ger anledning till eftertanke hur vi skall hushålla med möjligheterna till livsmedelsproduktion. Hur vi använder vår ändliga resurs betesmark och åkermark. Av all mark i Sveriges är bara 6% odlingsbar och drygt 33% av jordbruksmarken i Världen inte tjänlig för odling.

Det gäller att vara aktsam om all odlingsbar mark i Södertälje och inte bygga på betesmark och åkermark som klassas mellan 3-5 i åkermarkgraderingen, om inte stora samhällsintressen hindras. Befolkningen i Södertälje kommer att öka i samband med utbyggnadsplanerna på 20 000 bostäder på 20 år. Behovet av livsmedel lokalt ökar då. Den ändliga resursen odlingsbar mark i Södertäljekommun ökar inte i samma takt som kommunen bygger ut och vi blir fler innevånare. Förutsättningen för Livsmedelsproduktion lokalt kommer av vara densamma som idag. I värsta fall mindre om Socialdemokrater, Vänsterpartiet och Miljöpartiet fortsätter med att sälja värdefull betesmark och åkermark. Det är ett problem att det inte växer ut ny betesmark och åkermark i samma takt som vi blir fler innevånare i kommunen. Vi måste behålla den odlingsbara mark vi har i kommunen och se till att all mark som kan producera livsmedel brukas.

I förslaget till odlingsstrategi för Södertälje kommun redovisas den totala arealen jordbruksmark i kommun till 9434 ha varav kommunen äger c:a 1000 ha. I förslaget till odlingsstrategin framstår det som att kommunen vill uppträda som huvudman för all odling i kommunen. På flera ställen i odlingsstrategin så framförs "skallkrav" att kommunen skall styra i detalj vad som sker inom jordbruket. Vidare så framförs tanke på stödjande verksamhet till jordbruket. Det är tveksamt om kommunen har resurser i olika avseenden eller kompetens i nuvarande organisation för detta. Stödjade funktioner måste vara avgiftsbelagda om kommunen skall tillhandhålla detta. Hur stor efterfrågan är redovisas inte.

En förutsättning för hög produktion på åkermark är en väl fungerande dränering (täckdikning) samt väl fungerande utfallsdiken. Detta är en av de viktigaste förutsättningarna för hög produktion oavsett odlingsmetod. När det gäller av kommunen ägd åkermark måste detta beaktas i samband med att arrendeavtal tecknas, så markägaren/kommunen och arrendatorn har en gemensam plan för detta.

Kommunen kan påverka sättet att odla på den areal de äger genom att med arrendatorn avtala odlingssätt m.m. Övrig jordbruksareal som är privatägd kan kommunen påverka genom myndighetsutövningen av miljöförvaltningen, så att djurhållning, odling av spannmål och grönsaker bedrivs enligt gällande lagstiftning. Varje företagare som producerar livsmedel som kött, spannmål eller grönsaker kämpar så att företaget inte ska få röda siffror i bokföringen.

En annan möjlighet för kommunen att bevara den goda betes- och åkermarken är genom att kravet på att inte bygga bostäder och industrier på mark som klassas 3-5 på åkermarksgraderingen alltid ska prövas som ett förstahandsalternativ.

De södra kommundelarna framhålls som föredöme vad avser odling i kommunen. Det bedrivs livsmedelsproduktion även i den norra delen av kommunen. Produktion av såväl kött som spannmål. En av Stockholms läns största producenter av griskött finns i Enhörna. Enhörna har stora arealer betesmark och åkermark. Det är ett tveksamt påstående att livsmedelsproduktionen är mest aktiv i Järna-Hölö-Mörkö. I kommundelen Enhörna pågår en aktiv livsmedelsproduktion men förmodligen i mindre omfattning jämfört med södra kommundelarna.

Användning av betesmark och åkermark.

I den norra kommundelen ligger Lina, en egendom med stor areal betesmark och åkermark ägd av Södertälje kommun. Med tanke på att det i odlingsstrategin framhålls att all åkermark är värd att bruka är Södertälje kommun en dålig förebild. På åkermarken i Lina, som under sekel producerade livsmedel, håller en ungskog med tall och lövskog på att etableras. Tallungskogen kommer i år att bli närmare 1 meter hög. Vilket innebär att kommunens åkermark varit "övergiven" i flera år. Pinsamt med tanke på den vad som framförs i odlingsstrategin.

Kommunen d.v.s. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet har i närtid sålt en stor areal god åkermark i Bränninge. Köpare är ett företag som inte har livsmedelsproduktion som företagsidé. Sådan försäljning av kommunens goda åkermark och underlåtenhet att bruka kommunens goda åkermark bidrar inte till öka möjligheten till odling. I odlingsstrategin anges att kommunen skall äga minst lika mycket jordbruksmark som idag. Det är mycket tveksamt. Det framstår tydligt att kommunen S, V och Mp inte visar något ansvar vid försäljning av jordbruksmark. Inte heller visar något ansvar för den mark som kommunen äger. Det bör göras en handlingsplan hur det skall förfaras med de c:a 1000 ha jordbruksmark som kommunen äger idag.

Fritidsodling.

Fritidsodling, den frågan varit uppe till behandling vid flera tillfällen under åren. Odling av egna grönsaker är för många medborgare en väsentlig del av livskvalitén. Konkreta förslag att anlägga odlingslotter har presenterats till intresserade fritidsodlare. Det visar sig att etablering av odlingslotter är förenat med ganska höga kostnader. Intresset har då svalnat på grund av kostnaderna och långt avstånd till odlingslotterna. Det framstår som angeläget att möjligheten till odlingslotter i bostadsnära område kommer till stånd. Vid planering av nya områden med flerfamiljsbostäder bör planer av odlingslotter ingå. Önskvärt att odlingslotterna drivs i föreningsform så det finns ett ansvar för verksamheten, där styrelsen/någon i styrelsen kan fungera som "odlingscoach". Under information och inspiration till odling förslås att kommunen skall dela ut fröer, bidra med jord och gödning. Möjligt att kommunen kan dela ut detta, om det inte blir frågan om för höga kostnader.

Skogsbete.

Det är oklart vad som avses med skogsbete. Är det bete på gammal "torpmark" eller är det frågan om skogsbete i traditionell menig som användes "förr i tiden". Vid samtal med aktiva jordbrukare som driver mjölkproduktion, så är all typ av skogsbete helt otänkbart. Skogsbete för ungdjur är inte heller

aktuellt. I Södertäljes södra kommundelar som även är vargrevir, är tanken att "släppa ungdjur på skogen" helt otänkbar.

Yrkesmässig trädgårdsodling.

Odling av trädgårdsväxter i Södertälje kommun är blygsam. Efterfrågan på grönsaker överstiger produktionen inom kommunen. Det är väl känt inom trädgårdsnäringen att det är svårt med lönsamheten. Många grönsaksodlingar och plantskolor har lagts ned. Kan kommunen stimulera trädgårdsnäringen utan att det blir frågan om subventioner är det en välgärning.

Biodling.

I odlingsstrategin saknas biodling. Bin är viktiga för pollinering, förutsättning för skörd. Det är möjligt att biodling behandlas i någon annan strategi som kommer att presenteras. Här saknas den.

Centerpartiet

Tage Gripenstam, Per-Anders Fritshammar mfl